

Det kongelige olje- og energidepartement
Postboks 8148
0033 Oslo

Bergen 30. januar 2009

Høring – endringer i energiloven

Uttalelse fra Småkraft AS

Bakgrunn

Viser til høringsnotat av 9 des 2008 med forslag til endringer i energiloven.

Småkraft AS er eiet av kraftselskapene i Statkraftalliansen og bygger ut småkraftverk i hele Norge. Småkraft AS er den største småkraftutbyggeren i Norge, og har i dag en portefølje på 2 TWh med småkraftverk under planlegging, bygging og drift. Småkraft AS representerer fallrettene til over 600 grunneiere fordelt på 165 småkraftverk, hvorav 12 kraftverk er i drift, 14 under bygging, 10 har konsesjon og 65 er til konsesjonsbehandling i NVE.

Vi har opparbeidet omfattende og landsdekkende erfaring med virkningene av dagens nettregime, og ønsker å kommentere forslaget til endringer i energiloven. Våre kommentarer går på §3-4 (Tilknytningsplikt)..

Dagens nettregime er slik vi oppfatter det en videreføring av status quo ved innføring av energiloven. Målet var å utnytte den ledige kapasiteten som lå i nettet fra før. Fra å ha forsyningssikkerhet som hovedmål gikk man over til at nettet skulle bidra til et effektivt marked. I dag har nettet lite ledig kapasitet, samtidig som samfunnet etterspør ny energi og særlig fornybar energi for å bidra til et bedre klima.

Vi har disse kommentarene til forslag til endring i energiloven:

Selve lovforslaget

En tilknytningsplikt som foreslått i § 3-4 i energiloven vil være et veldig bra tiltak for å bidra til fornuftig utbygging av småkraftverk. Småkraft støtter forslaget.

Kostnader

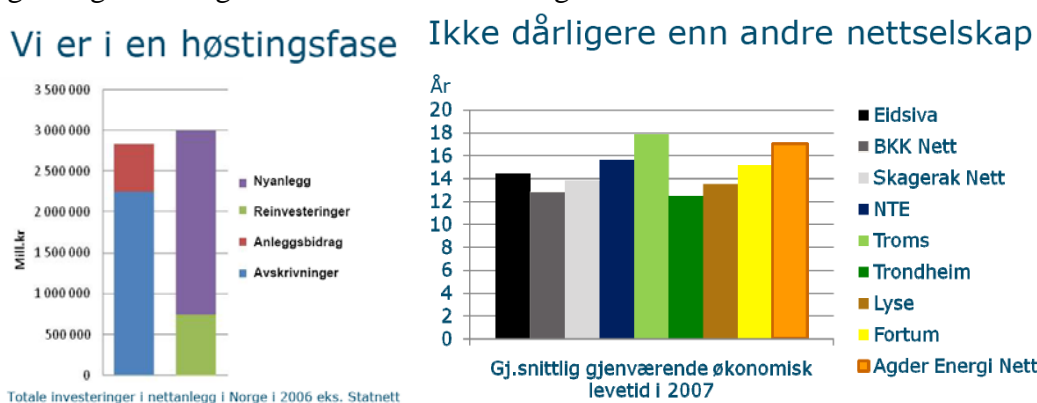
Det er viktig at ny fornybar energi gis tilgang til nett. Det er også viktig at en stor del av kostnadene ved nettførsterkning bæres av samfunnet som etterspør denne energien.

Lovforslaget mangler føringer for hvordan kostnadene skal dekkes. Det er etter vårt syn viktig at det gis føringer for dette. Innenfor dagens regime benytter mange

nettselskap sin monopolstilling til å flytte kostnader for nettinvesteringer over på utbyggere av ny fornybar energi. De gjemmer seg bak et komplekst nettreguleringsregime, som det for enkeltutbyggere er vanskelig å forholde seg til, og som innebærer at nettselskap i praksis dikterer vilkårene ut fra sin tolking av regelverket. Dette kan bedres ved at det gis overordnede føringer for kostnadsfordeling.

En landsomfattende mangel på reinvesteringer og vedlikehold i nettet ble senest beskrevet av Agder Energi Nett i 2009 og er vist på figurene nedenfor. Dette manglende vedlikeholdet forsterker problemet med kostnadsfordeling ved at utbyggere av småkraftverk i realiteten også dekker manglende reinvesteringer i nettet.

Figur: Agder Energi Nett 2009: Reinvesteringer i nett

Det er ikke rimelig at ny fornybar produksjon skal bære kostnadene ved nettforsterkning alene slik det praktiseres i dag. Dagens praksis er sammenliknbar med om siste bilen i trafikken skal betale ny vei. Samfunnet som etterspør ny fornybar energi bør ta en stor del av kostnadene på samme måte som det har vært gjort for annen eksisterende produksjon.

Nettinvesteringer for ny produksjon gjøres i liten grad for å avhjelpe lokal forsyning, og det er derfor heller ikke rimelig at lokale nettkunder belastes kostnadene. Forbedring av nett-infrastruktur bør være et samfunnsanliggende, og kostnadene bør løftes fra det enkelte nettselskap til å fordeles på samme måte som for sentralnettet.

Risiko for overinvesteringer

Ny produksjon fra småkraftverk kommer i små enkeltutbygginger som gjøres på ulike tidspunkt. Det er ikke mulig å samordne utbygging innenfor et område i særlig grad, slik høringsnotatet fra OED angir i pkt 2.1.

Samtidig må nettforsterkninger og bygging av nye nett ofte gjøres i trinn, ved at investeringer tar høyde for mulig fremtidig produksjon i et område. Nettinvesteringer som tar høyde for mulig fremtidig produksjon innebærer en risiko for overinvesteringer. Vi mener at samfunnet og ikke småkraftutbyggerne må bære risikoen for slike eventuelle overinvesteringer i nett, og at kostnadene i sin helhet må fordeles på sentralnettnivå.

Effektiv utnyttelse av eksisterende nett

Etter at energiloven kom og nettet gikk mer over til å bidra til et effektivt marked, utnyttes nettet på en annen måte enn før. Eksisterende kraftproduksjon har endret kjøremønster fra forsyningsbasert til markedsbasert.

For å øke tilgangen på ny fornybar energi må på den ene siden nettet forsterkes. På den andre siden kan nettet utnyttes bedre, ved at uregulert produksjon gis fortrinnsrett i nettet. Dette vil løse mange tilknytningsbegrensninger som i dag skyldes kortvarige topplastperioder med lange perioder med ledig kapasitet. Vi foreslår at småkraftverk gis slik fortrinnsrett.

Bergen 30 jan 2009

Rein Husebø
Adm. dir Småkraft AS